

ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

ATASKAITA DĖL ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS LIUDVIKOS IR STANISLOVO DIDŽIULIŲ VIEŠOJOJE BIBLIOTEKOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2015 m. gegužės 25 Nr. IV-5

Anykščiai

Auditas atliktas, vykdant

Savivaldybės kontrolieriaus

2015 m. balandžio 10 d. pavedimą Nr. KP-1

Auditą atliko:

Savivaldybės kontrolierius Artūras Juozas Lakačauskas

Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji specialistė Lina Vinciūnienė

Auditas pradėtas 2015-04-13

Auditas baigtas 2015-05-20

Audito ataskaita skelbiama internete adresu www.anyksciai.lt

TURINYS

IŽANGA	3
AUDITO APIMTIS IR METODAI	3
PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS	6
1. Pastebėjimai dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų	6
1.1. Dėl Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti 2014-12-31 ataskaitos	6
1.2. Dėl Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2014-12-31 ataskaitos	7
2. Pastebėjimai dėl metinio finansinių ataskaitų rinkinio duomenų	8
2.1. Dėl ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos)	8
2.2. Dėl inventorizacijos atlikimo	10
2.3. Dėl viešųjų pirkimų vykdymo	11
2.4. Dėl finansinių ataskaitų atitikimo apskaitos duomenims	12
3. Kiti pastebėjimai	13
3.1. Dėl apskaitos organizavimo	13
3.2. Dėl vidaus kontrolės sistemos vertinimo	13
4. Rekomendacijos	14

IŽANGA

Audituojamas subjektas – Anykščių rajono savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių Viešoji biblioteka (toliau – Biblioteka) yra biudžetinė, pelno nesiekianti Anykščių rajono savivaldybės kultūros įstaiga. Bibliotekos buveinės adresas: Vyskupo skveras 1, Anykščiai, kodas 190049980. Įstaigos steigėjas – Anykščių rajono savivaldybė (toliau – Savivaldybė).

Audituojamu laikotarpiu įstaigai vadovavo direktorius Romas Kutka. Buhalterinę apskaitą tvarkė buhalterė, pavaduojanti vyr. buhalterę, Nijolė Esmantienė.

Audito tikslas – įvertinti Bibliotekos 2014 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis, Savivaldybės lėšų ir turto naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams.

Audituojamas laikotarpis - 2014 metai.

Ši ataskaita yra sudėtinė dalis išvados, teikiamos Anykščių rajono savivaldybės tarybai, dėl Anykščių rajono savivaldybės 2014 metų konsoliduotų ataskaitų rinkinio.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinamas Bibliotekos 2014 metų finansinių ataskaitų rinkinys pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis, kurį sudaro šios finansinės ataskaitos:

- Finansinės būklės ataskaita;
- Veiklos rezultatų ataskaita;
- Pinigų srautų ataskaitą;
- Grynojo turto pokyčių ataskaitą;
- Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas.

Taip pat buvo vertinamas 2014 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis, kurį sudaro šios biudžeto vykdymo ataskaitos:

- Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti ataskaita (forma Nr.1)
- Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita (forma Nr. 2);
- Mokėtinų ir gautinų sumų ataskaita (forma Nr. 4);
- Biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo aiškinamasis raštas.

Patvirtintame Anykščių rajono savivaldybės biudžete¹ Bibliotekai skirta 1 372 tūkst. Lt asignavimų, 468,0 tūkst. Lt asignavimų skirta išlaidoms, 884,3 tūkst. Lt darbo užmokesčiui, kreditoriniam įsiskolinimui dengti – 19,7 tūkst. Lt bei pajamų įmokų į biudžetą planas – 6,0 tūkst. Lt. Po patikslinimų Bibliotekai buvo skirta 1 486,6 tūkst. Lt asignavimų, iš jų išlaidoms – 518,0 tūkst. Lt, 948,9 tūkst. Lt – darbo užmokesčiui, kreditoriniam įsiskolinimui dengti – 19,7 tūkst. Lt bei pajamų įmokų į biudžetą planas – 9,0 tūkst. Lt.

Biblioteka per 2014 metus gavo 1 482,6 tūkst. Lt asignavimų. Iš jų: 1 393,0 tūkst. Lt. (t. t. 10,0 tūkst. Lt knygų fondo atnaujinimui) - savivaldybės biudžeto lėšos; 84,6 tūkst. Lt. - valstybės biudžeto lėšos; 5,0 tūkst. Lt. - spec. programų lėšos (negauta 4,0 tūkst. Lt).

BIUDŽETO IŠLAIDŲ SĄMATOS ĮVYKDYMO ATASKAITA (litalais)

1 lentelė

Išlaidų straipsniai	Asignavimų planas, įskaitant patikslinimus	Gauti asignavimai	Kasinės išlaidos	Išlaidų struktūra proc.
Darbo užmokestis	948900	948900	948900	64,00
Socialinio draudimo įmokos	294000	294000	294000	19,83
Prekių ir paslaugų naudojimas	243700	239700	239700	16,2
Ryšių paslaugos	6900	6134,87	6134,87	0,41
Transporto išlaikymas	7000	7000	7000	0,47
Spaudiniai	43500	43500	43500	2,93
Kitos prekės	21000	20500	20500	1,38
Komandiruočių išlaidos	200	200	200	0,01
Kvalifikacijos kėlimo išlaidos	300	300	300	0,02
Komunalinės paslaugos	122000	122000	122000	8,23
Kitos paslaugos	42800	40065,13	40065,13	2,70
IŠ VISO IŠLAIDŲ	1486600	1482600	1482600	100

2014 metų Bibliotekos kasinių išlaidų struktūra pagal ekonominę klasifikaciją sudaro: darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidos 1 242,9 tūkst. Lt arba 83,83 procento nuo visų išlaidų, prekių ir paslaugų naudojimo – 239,7 tūkst. Lt arba 16,7 procento nuo visų išlaidų.

Biblioteka 2014 metų pabaigoje turėjo turto (likutine verte) ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo už 9 709,94 tūkst. Lt; atsargų už 26,48 tūkst. Lt.

¹ 2014-02-13 Anykščių rajono tarybos sprendimas Nr.1-TS-52 „Dėl Anykščių rajono savivaldybės 2014 metų biudžeto patvirtinimo“

Kreditinis įsiskolinimas 2014-12-31 – 0,4 tūkst. Lt. Pažymėtina, kad 2014 metų pradžioje kreditinis įsiskolinimas buvo 19,7 tūkst. Lt. Debetinis įsiskolinimas 2014-12-31 d. – 2,6 tūkst. Lt.

Finansinis auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais².

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir Savivaldybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl to, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

- 1 proc. visų kasinių išlaidų (14,8 tūkst. Lt);
- 1 proc. viso turto vertės pagal FBA (98,1 tūkst. Lt).

Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Audito proceso planavimo metu buvo susipažinta su viešosios bibliotekos veiklą reglamentuojančiais įstatymais ir kitais teisės aktais, su audituojamo subjekto veikla, struktūra, apskaitos sistema, nustatyti rizikos veiksniai, galintys įtakoti finansinę atskaitomybę ir biudžeto lėšų panaudojimo bei patikėjimo teise valdomo savivaldybės turto ir valstybės panaudos pagrindais valdomo turto teisėtumą.

Bibliotekoje vidutinės apimties ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros (savarankiškos audito procedūros) atliktos reikšmingiausiose srityse: darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, ilgalaikio turto, išlaidų prekių ir paslaugų naudojimui. Audito procedūroms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai. Audito įrodymai buvo gauti taikant šias audito procedūras: skaičiavimo, patikrinimo (rašytinių dokumentų nagrinėjimo), apklausos (pokalbiai su atsakingais asmenimis, klausimynai) ir kitos savarankiškos procedūros. Audito metu panaudoti duomenys, gauti iš Anykščių rajono savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių Viešosios bibliotekos. Biblioteka yra atsakinga už vertinimui pateiktų duomenų tikrumą ir teisingumą. Atliekant vertinimą buvo vadovaujamasi nuostata, kad pateikti duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

² Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2004-01-20 įsakymas Nr. V-12 „Dėl Valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 įsakymo Nr. V- 26 "Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo" pakeitimo" (su vėlesniais pakeitimais).

Audito proceso planavimo metu (2014-09-17) asignavimų valdytojams buvo išsiųsti raštai dėl duomenų pateikimo bei pateikti klausimynai. Atlikus Bibliotekos (2014-10-10) pateiktos informacijos vertinimą, nustatyti neatitikimai ir pateiktos rekomendacijos³. Atsižvelgiant į pateiktas rekomendacijas, interneto svetainėje skelbiami biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai bei Bibliotekos direktoriaus 2015-01-31 įsakymu Nr. V-12 patikslintas sąskaitų planas.

1. PASTEBĖJIMAI DĖL BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ DUOMENŲ

1.1. Dėl Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti 2014-12-31 ataskaitos

2014 metais savivaldybės tarybos sprendimu⁴ Bibliotekai patvirtintas 6,0 tūkst. Lt teikiamų paslaugų pajamų planas. Savivaldybės tarybos sprendimu⁵. Bibliotekai patikslintas patvirtintas 9,0 tūkst. Lt teikiamų paslaugų pajamų planas.

Pagal Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti 2014-12-31 ataskaitą (forma Nr.1), Biblioteka į biudžetą pervedė 5,0 tūkst. Lt. Aiškinamajame rašte nurodyta, kad atsiskaitomojoje sąskaitoje liko nepervestų į biudžetą lėšų už surinktas mokamas paslaugas 4 278,80 Lt.

Pagal savivaldybės tarybos sprendimu⁶ patvirtinto Anykščių rajono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo tvarkos aprašo VIII. *Biudžetinių įstaigų pajamos* nuostatas, į Anykščių rajono savivaldybės administracijos sąskaitą už biudžetinių įstaigų teikiamas paslaugas gautos lėšos, įskaitomos į savivaldybės biudžeto pajamas, įmokos pervedamos du kartus per mėnesį. Jeigu šios pajamos sąskaitoje viršija 1 000 Lt, jos pervedamos per 5 darbo dienas nuo jų gavimo (kai pavedimo dienos sutampa su švenčių arba poilsio dienomis, mokėjimo terminas perkeliamas į artimiausią darbo dieną). Metams pasibaigus iki sausio 10 d., asignavimų valdytojai grąžina į savivaldybės biudžeto išdo sąskaitą surinktų už paslaugas pajamų likučius. Asignavimų valdytojams kitiems biudžetiniams metams paliekama naudoti ¼ dalis faktiškai gautos praėjusiais metais pajamų dalies.

³Anykščių rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2014-12-17 raštas Nr.SD-73 „Dėl audito metu nustatytų neatitikimų“.

⁴2014-02-13 Anykščių rajono tarybos sprendimas Nr.1-TS-52 „Dėl Anykščių rajono savivaldybės 2014 metų biudžeto patvirtinimo“

⁵2014-10-30 Anykščių rajono tarybos sprendimas Nr.1-TS-294 „Dėl Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. vasario 13 d. sprendimo Nr.1-TS-52 „Dėl Anykščių rajono savivaldybės 2014 metų biudžeto patvirtinimo“ pakeitimo“.

⁶2012-09-27 Anykščių rajono tarybos sprendimu Nr. TS-287 „Dėl Anykščių rajono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“

IŠVADA: Biblioteka nesivadovavo savivaldybės tarybos 2012 m. rugsėjo 27 d. sprendimo Nr. TS-287 nuostatomis ir per 5 darbo dienas nuo jų gavimo į savivaldybės biudžeto išdo sąskaitą nepervedė pajamų kai pajamų suma sąskaitoje viršija 1 000 Lt ir metams pasibaigus iki sausio 10 d., negrąžino surinktų už paslaugas pajamų likučių.

1.2. Dėl Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2014-12-31 ataskaitos

Bibliotekos biudžeto lėšų Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2014-12-31 ataskaitoje nurodyti duomenys atitinka 2014-12-18 Tarybos sprendimu Nr. 1-TS-432 patvirtintus duomenis. Vadovaujantis LR Biudžeto sandaros įstatymo (1990-07-30 Nr. I-430, su vėlesniais pakeitimais) 6 str. 4 d., asignavimų valdytojas turi teisę įsiskolinimams padengti skirti lėšas iš bendros patvirtintų asignavimų išlaidoms ekonomijos, nekeisdamas patvirtintų sąmatų nepriklausomai nuo asignavimų paskirstymo pagal funkcijas ir programas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių (2001-05-14 nutarimas Nr. 543, su vėlesniais pakeitimais) 60 p., asignavimų valdytojai gali ne anksčiau kaip likus 7 darbo dienoms iki biudžetinių metų pabaigos skirti lėšų įsiskolinimams padengti iš bendros patvirtintų asignavimų išlaidoms ekonomijos, nekeisdami patvirtintų programų sąmatų, neatsižvelgiant į asignavimų paskirstymą pagal funkcijas ir programas. Biblioteka 2014 metų pabaigoje pagal surašytą vidinę buhalterinę pažymą perskirstė biudžeto lėšas: lėšas, skirtas darbo užmokesčiui – 9 708,93 Lt, socialinio draudimo įmokoms – 3 885,67 Lt, ryšių paslaugoms – 19,02 Lt, transporto išlaikymui – 73,61 Lt, kvalifikacijos kėlimui – 175,0 Lt, komandiruotėms – 149,45 Lt ir kitoms paslaugoms – 1 683,83 Lt panaudojo kitoms prekėms įsigyti – 10 542,45 Lt ir komunalinėms paslaugoms – 5 153,05 Lt. Bendra perskirstytų asignavimų suma 15 695,51 Lt.

Audito metu nustatyta, kad biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo metinė ataskaita (forma Nr. 2) užpildyta ne pagal apskaitos registrų duomenis, dėl to ataskaitoje pateikti duomenys apie lėšų panaudojimą neatitinka faktiškai padarytų išlaidų (Formoje Nr. 2 kasinės išlaidas nurodo kaip buvo sąmatoje, o ne kaip buvo padarytos) t. y. dalis biudžeto lėšų (15,69 tūkst. Lt) neparodo tikros jų naudojimo paskirties:

išlaidos sumažintos pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius:

2.2.1.1.1.10. Kitos prekės – 10,54 tūkst. Lt;

2.2.1.1.1.20. Komunalinės paslaugos – 5,15 tūkst. Lt;

išlaidos padidintos pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius:

2.1.1.1.1.1. Darbo užmokestis pinigais – 9,71 tūkst. Lt;

2.1.2.1.1.1. Socialinio draudimo įmokos – 3,89 tūkst. Lt;

2.1.2.1.1.5. Ryšių paslaugos – 0,02 tūkst. Lt;

2.1.2.1.1.6. Transporto išlaikymas – 0,07 tūkst. Lt;

2.1.2.1.1.16. Kvalifikacijos kėlimas – 0,17 tūkst. Lt;

2.1.2.1.1.11. Komandiruotės – 0,15 tūkst. Lt;

2.1.2.1.1.30. Kitos paslaugos – 1,68 tūkst. Lt.

Biblioteka nesilaikė Buhalterinės apskaitos įstatymo (2008-07-03 įstatymo Nr. X-1679) 17 str. nuostatų, Finansines ataskaitas sudaryti pagal sąskaitų duomenis, vadovaujantis Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir kitais teisės aktais.

IŠVADA: Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2014-12-31 ataskaita užpildyta ne pagal apskaitos registrų duomenis, dėl to ataskaitoje pateikti duomenys apie 15,69 tūkst. Lt lėšų panaudojimą neparodo tikros jų naudojimo paskirties.

2. PASTEBĖJIMAI DĖL METINIO FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO DUOMENŲ

2.1. Dėl ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos)

Vadovaujantis Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimu⁷, Anykščių rajono savivaldybės viešojo sektoriaus subjektai, skaičiuodami ilgalaikio turto tarnavimo laiką, taiko ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) maksimalius ekonominius normatyvus viešojo sektoriaus subjektams, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. birželio 10 d. nutarimu Nr.564. Audito metu nustatyta, kad nuo 2011 m. balandžio 08 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d. ilgalaikio turto nusidėvėjimas (amortizacija) buvo skaičiuojami pagal Bibliotekos direktorius įsakymu⁸, patvirtintus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus, nesivadovaujant Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimu⁹ patvirtintomis nuostatomis, todėl finansinių ataskaitų 2014 metų rinkiniuose pateikta informacija neparodo tikros ir teisingos ilgalaikio materialaus turto vertės.

Audito metu, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. birželio 10 d. nutarimu Nr.564 ir Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintomis nuostatomis, Biblioteka perskaičiavo ilgalaikio turto nusidėvėjimą už laikotarpį nuo 2011 m. rugsėjo 23 d. iki 2014 m. gruodžio 31 d.

⁷ Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2011-09-22 sprendimas Nr. TS-271 „Dėl Anykščių rajono savivaldybės atskirų melioracijos statinių rūšių ir ilgalaikio turto tarnavimo laiko nustatymo“

⁸ Bibliotekos direktoriaus 2011-04-07 įsakymas Nr. V-21 „Dėl bibliotekos valdomo ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laiko nustatymo“.

⁹ Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2011-09-22 sprendimas Nr. TS-271 „Dėl Anykščių rajono savivaldybės atskirų melioracijos statinių rūšių ir ilgalaikio turto tarnavimo laiko nustatymo“

ILGALAIKIO TURTO ANALIZĖ PAGAL FINANSAVIMO ŠALTINIUS (litas)

2 lentelė

Turto pavadinimas	Sukauptas nusidėvėjimas	Turto likutinė vertė 2014-12-31 po perskaičiavimo	Sukauptas nusidėvėjimas po perskaičiavimo	skirtumas	Finansavimo šaltiniai			
					Valstybės biudžetas	Savivaldybės biudžetas	Kiti šaltiniai	Spec. lėšos
Programinė įranga	721379	6569,46	721379	0				
Pastatai	242334	7176670	182286	-60048	-26992	-33056		
Infrastruktūros ir kt. statiniai	54737,7	285491	9772,24	-44965		-44965		
Transportas	22999,8	22500	25500	2500,2		2500,2		
Baldai ir biuro įranga, iš jų:				0				
Kompiuter.t	586327	244147	517480	-68846	-24050	-1501,9	-43294	
Baldai	30176,8	63737	30524,9	348,09	348,09			
Kt. biuro įrang	165056	384667	126690	-38366	-17831	-19767	-807,46	40,42
Kitas ilgalaikis materialus turtas, iš jų:				0				
Kitas ilg.turtas	72123	480563	36925	-35198	-18380	-16818		
Bibliotekų fondai		1290166						
Iš viso:	1895133	9954511	1650558	-244575	-86905	-113609	-44102	40,42

Todėl VSAKIS programoje konsolidavimui pateiktoje Bibliotekos Finansinės būklės ataskaitoje paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną bendra 244 574,79 Lt suma sumažinta ilgalaikio materialaus turto (sumažinta pastatų – 60 047,90 Lt, infrastruktūros ir kitų statinių – 44 965,46 Lt, baldai ir biuro įranga – 106 863,66 Lt, kitas ilgalaikis turtas – 35 197,97 Lt, padidinta transporto priemonės – 2 500,20 Lt) likutinė vertė ir neparodyta tikroji materialaus turto vertė, Veiklos rezultatų ataskaitoje 139 934,88 Lt padidintos 2014 metų nusidėvėjimo sąnaudos, Aiškinamojo rašto P4 pastabos lentelėje „Ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“ pateikti neteisingi duomenys apie ilgalaikio materialiojo turto likutinę vertę ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.

IŠVADA: Finansinių ataskaitų 2014 metų rinkiniuose pateikta informacija neparodo tikros ir teisingos ilgalaikio materialaus turto vertės. Dėl 12-ojo VSAFAS nuostatų nesilaikymo, Finansinės būklės ataskaitoje ataskaitinio laikotarpio pabaigoje bendra 244,57 tūkst. Lt suma sumažinta ilgalaikio materialaus turto likutinė vertė t. t. sumažinta pastatų –

60,05 tūkst. Lt, infrastruktūros ir kitų statinių – 44,96 tūkst. Lt, baldų ir biuro įrangos – 106,86 tūkst. Lt, kito ilgalaikio turto – 35,20 tūkst. Lt, padidinta transporto priemonių – 2,50 tūkst. Lt, bei Veiklos rezultatų ataskaitoje 139,9 tūkst. Lt parodytos didesnės pagrindinės veiklos sąnaudos.

2.2. Dėl inventorizacijos atlikimo

Bibliotekos direktoriaus įsakymu¹⁰, sudaryta komisija atliko ilgalaikio ir trumpalaikio turto metinę inventorizaciją. Bibliotekos direktoriaus įsakymu¹¹, sudaryta komisija atlikti Bibliotekai pagal panaudos sutartis perduoto ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto, atsargų inventorizaciją. Sukurtos kontrolės procedūros ne visiškai užtikrino, kad inventorizacija vyktų pagal nustatytą tvarką¹² ir Įstaigoje būtų inventorizuotas visas jai priklausantis turtas: ilgalaikio ir trumpalaikio turto metinė inventorizacija atlikta 2014 m. lapkričio 24 – 27 dienomis 2014 m. spalio 31 būklei. Bibliotekos direktoriaus įsakymais¹³, inventorizacijos komisijos pirmininku paskirtas Ūkio – techninio skyriaus vedėjas Gytis Žadeikis.

Vadovaujantis Taisyklių¹⁴ 13 p. nuostatomis, materialiai atsakingi ir atskaitingi už inventorizuojamą turtą asmenys negali būti inventorizacijos komisijos nariai, išskyrus tuos atvejus, kai įmonėje dirba ne daugiau kaip penki darbuotojai ir joje dirbantys asmenys neturi atitinkamos kompetencijos atlikti inventorizaciją. Audito metu nustatyta, kad inventorizacijos komisijos pirmininkas Ūkio – techninio skyriaus vedėjas Gytis Žadeikis yra materialiai atsakingas asmuo ilgalaikio ir trumpalaikio turto, esančio Anykščių miesto bibliotekoje (inventorizacijos aprašai ilgalaikio materialaus turto Nr.60, Nr.71; ilgalaikio nematerialaus turto Nr.61, Nr.70; trumpalaikio turto Nr.62, Nr.72).

Vertinant auditui pateiktus inventorizacijos aprašus (inventorizacijos aprašas ilgalaikio nematerialaus turto Nr.70, ilgalaikio materialaus turto Nr.71, trumpalaikio turto Nr.72), nustatyta, kad inventorizacija pradėta 2014 m. lapkričio 24 d., baigta 2014 m. lapkričio 27 d., tačiau inventorizacijos aprašų sudarymo data yra 2014 m. gruodžio 1 d.

¹⁰ Bibliotekos direktoriaus 2013-11-14 įsakymas Nr. V-90 „Dėl atnaujintos nuolat veikiančios turto inventorizavimui komisijos sudarymo ir direktoriaus 2013-05-02 įsakymo Nr.V-36 1 p. pripažinimo netekus galios”.

¹¹ Bibliotekos direktoriaus 2014-11-14 įsakymas Nr. V-95 „Dėl inventorizacijos”.

¹² Inventorizacijos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-30 nutarimas Nr. 719 (su vėlesniais pakeitimais)

¹³ Bibliotekos direktoriaus 2013-11-14 įsakymas Nr. V-90 „Dėl atnaujintos nuolat veikiančios turto inventorizavimui komisijos sudarymo ir direktoriaus 2013-05-02 įsakymo Nr.V-36 1 p. pripažinimo netekus galios”; direktoriaus 2014-11-14 įsakymas Nr. V-95 „Dėl inventorizacijos”.

¹⁴ Inventorizacijos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-30 nutarimas Nr. 719 (su vėlesniais pakeitimais)

Audito metu nustatyta, kad nesilaikant Taisyklių¹⁵ ir Bibliotekos direktoriaus įsakymu¹⁶ reikalavimų, inventurizacijos komisija neinventurizavo pinigų likučių banko sąskaitose, mokėtinų sumų, sukauptų atostoginių rezervo.

Įmonės administracijos vadovas arba savininkas įstatymų nustatyta tvarka atsako už inventurizacijos organizavimą ir atlikimą laiku, inventurizavimo duomenų išsaugojimą, sutikrinimo žiniaraščiuose nustatytų trūkumų išieškojimą, kartu su vyriausioju buhalteriu - teisingų inventurizacijos rezultatų bei neišieškotų trūkumų ir pertekliaus įtraukimą į apskaitą.

IŠVADA: ilgalaikio ir trumpalaikio turto metinė inventurizacija atlikta, nesivadovaujant Inventurizacijos taisyklių¹⁷ nuostatomis. Taisyklių nesilaikymas atliekant inventurizaciją ir įforminant inventurizacijos rezultatus neužtikrina apskaitos bei iš jų sudaromos finansinės atskaitomybės duomenų tikrumo ir teisingumo.

2.3. Dėl viešųjų pirkimų vykdymo

Biblioteka, atlikdama mažos vertės pirkimus, turi užtikrinti Viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPI) 3 str. 1 d. nurodytų principų: lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo laikymąsi¹⁸. Sudaromi dokumentai turi leisti pagrįsti priimtų sprendimų atitiktį VPI ir Bibliotekos Supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių nustatytiems reikalavimams.

Audito metu nustatyta, kad Biblioteka nesivadovavo patvirtintų viešųjų supaprastintų pirkimų taisyklių¹⁹ II skyriaus *Pirkimų planavimas, organizavimas ir vykdymas 13 – 16 p.* nuostatomis. Vadovaujantis minėtomis taisyklėmis, pirkimo organizatorius iki kalendorinių metų kovo 1 d. nesudarė suvestinės (pirkimo plano) apie 2014 m. numatomus vykdyti viešuosius pirkimus. Pirkimo planas turi būti tvirtinamas Bibliotekos direktorius ir pateikiamas struktūriniams padaliniais ir specialistams pagrindinėms pirkimo sąlygoms rengti. Biblioteka viešųjų pirkimo planą kasmet ne vėliau kaip iki kovo 15 d. turi skelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVP IS) ir savo interneto tinklapyje, o šiuos planus patikslinusi – nedelsiant. Atkreiptinas dėmesys, kad audito metu (2015-04-28) sudarytas bei paskelbtas CVP IS ir savame interneto tinklapyje 2015 m. pirkimų planas.

¹⁵ Inventurizacijos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-30 nutarimas Nr. 719 (su vėlesniais pakeitimais)

¹⁶ Bibliotekos direktoriaus 2013-11-14 įsakymas Nr. V-90 „Dėl atnaujintos nuolat veikiančios turto inventurizavimui komisijos sudarymo ir direktoriaus 2013-05-02 įsakymo Nr. V-36 1 p. pripažinimo netekus galios”.

¹⁷ Inventurizacijos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-30 nutarimas Nr. 719 (su vėlesniais pakeitimais)

¹⁸ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo, 1996-08-13 Nr. I-1491, 88 str. (su vėlesniais pakeitimais)

¹⁹ Bibliotekos direktoriaus įsakymais 2010-09-02 Nr. V-43, 2014-10-08 Nr. V-76 patvirtintos viešųjų supaprastintų pirkimų taisyklės

Nustatyta, kad Biblioteka nesivadovavo VPĮ nuostatomis, 2014 metais savo tinklapyje nepateikė informacijos apie kiekvieną mažos vertės pirkimą (tiek skelbiamą, tiek neskelbiamą, įskaitant ir žodžiu atliekamą) bei nenurodė VPĮ 7 str. 3 d. nustatytos informacijos.

Bibliotekos direktoriaus įsakymu²⁰ paskirti viešųjų pirkimų organizatoriai pirkimams. Nustatyta, kad pirkimų organizatoriai ne visada laikėsi Bibliotekos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių *XVIII skyriaus Supaprastintų pirkimų dokumentavimas ir ataskaitų pateikimas 130 p.* reikalavimų: supaprastintų pirkimų žurnale neregistravo kiekvieno atlikto supaprastinto pirkimo, ne visur nurodė numatytus rekvizitus: prekių, paslaugų ar darbų kodus pagal BVPŽ bei Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo straipsnį, dalį, punktą, kuriais vadovaujantis atliktas supaprastintas pirkimas.

IŠVADA: Biblioteka viešuosius pirkimus vykdė pažeisdama Viešųjų pirkimų įstatyme ir Bibliotekos Supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėse įtvirtintus viešųjų pirkimų principus. Negalime patvirtinti, kad Biblioteka įsigijo prekes ir paslaugas racionaliai naudodama tam skirtas lėšas.

2.4. Dėl finansinių ataskaitų atitikimo apskaitos duomenims

Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas reikalauja, kad visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai būtų pagrįsti apskaitos dokumentais²¹ ir nustato klaidų, pastebėtų apskaitos registruose, taisymo tvarką²².

Audito metu patikrinome ar Finansinės būklės ir Veiklos rezultatų ataskaitos, Piniginių srautų ataskaitos duomenys atitinka apskaitos duomenims. Vertinome informacijos pateikimą finansinių ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose, ar informacijos pateikimas atitinka VSAFAS reikalavimus.

Palyginus Bibliotekos metinių finansinių ataskaitų pagal 2014-12-31 duomenis su apskaitos registru duomenimis nustatyti neatitikimai:

Dėl pinigų srautų ataskaitos (toliau – PSA) duomenų

- PSA eilutėje I.I.4. „Finansavimo sumos iš kitų šaltinių“ nurodyta 4 524 Lt suma, turi būti 2 891 Lt, skirtumas 1 633 Lt; PSA eilutėje III.7. „Išmokos atsargų įsigijimo“ nurodyta 105 623 Lt suma, turi būti 103 990 Lt, skirtumas 1 633 Lt;

- PSA eilutėje III.2. „Išmokos komunalinių paslaugų ir ryšių“ nurodyta 115 801 Lt suma, pagal kasinių išlaidų apskaitos registro duomenis, kasinės komunalinės išlaidos – 122 000 Lt, ryšių

²⁰ Bibliotekos direktoriaus 2013-05-02 įsakymas Nr. V-29 „Dėl viešųjų pirkimų organizatorių skyrimo ir direktoriaus 2012-04-06 įsakymo Nr. V-32 pripažinimo netekus galios”.

²¹ LR Buhalterinės apskaitos įstatymo (2001 m. lapkričio 6 d. įstatymas Nr. IX-574) 12 straipsnio 1 dalis.

²² LR Buhalterinės apskaitos įstatymo (2008 m. liepos 3 d. įstatymo Nr. X-1679 redakcija) 18 straipsnio 4 dalis.

– 6 134,87 Lt, viso 128 134,87 Lt neatitinka 12 333,87 Lt - dėl kreditorinio 9 656,07 Lt įsiskolinimo 2014-01-01, išankstinio apmokėjimo 2 582,60 Lt apskaitymo straipsnyje III.7. „Išmokos atsargų įsigijimo“.

Dėl veiklos rezultatų ataskaitos (toliau – VRA) duomenų

- VRA I.4 eilutėje „Finansavimo pajamos iš kitų šaltinių“ nurodyta 40 975 Lt suma, turi būti 38 582 Lt, skirtumas 2 393 Lt; VRA IX. eilutėje „Sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina“ nurodyta 37 294 Lt, turi būti 34 901 Lt, skirtumas 2 393 Lt.

Dėl finansavimo sumų duomenų: nemokamai gauto turto finansavimo sumų neatitikimas

- 20-ojo VSAFAS 4 priedo 6 stulpelio („Neatlygintinai gautas turtas“) 5 eil. nurodyti duomenys 488 412 Lt, turi būti 487 652 Lt;

- 12-ojo VSAFAS 1 priedo „Ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“ 2.2. eil. nurodyti duomenys 487 598 Lt, turi būti 485 837 Lt;

- 8-ojo VSAFAS 1 priedo „Atsargų vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“ 2.2. eil. nurodyti duomenimis 5 751 Lt, pergrupavimas – 3 936 Lt, turi būti 8 929 Lt, pergrupavimas - 7 114 Lt.

IŠVADA: audito metu nustatyti neatitikimai yra mažesni už finansinėms ataskaitoms nustatytą reikšmingumo sumą.

3. KITI PASTEBĖJIMAI

3.1. Dėl apskaitos organizavimo

Tvarkant apskaitą ir sudarant finansinių ataskaitų rinkinius pagal VSAFAS, viena iš priemonių sumažinti klaidų ir apgaulės riziką bei užtikrinti duomenų finansinių ataskaitų rinkiniuose patikimumą, yra VSS kompiuterinė buhalterinės apskaitos programa. Biblioteka turi tik darbo užmokesčio apskaitos programą, kuri 2014 m. nebuvo naudojama, nes nebuvo atlikti atnaujinimai pasikeitus minimaliam darbo užmokesčiui.

IŠVADA: neįsigijus kompiuterinės buhalterinės apskaitos programos bei neatnaujinus turimos darbo užmokesčio apskaitos programos, išlieka klaidų ir apgaulės rizika.

3.2. Dėl vidaus kontrolės sistemos vertinimo

Atlikus audito procedūras nustatyta, kad Bibliotekoje vidaus kontrolės sistema sukurta taip, kad užtikrintų pagrindinius jai keliamus tikslus, pagrindinės vidaus kontrolės procedūros sukurtos atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, vidaus kontrolės pastovumą ir jos atlikimo sąnaudas ir kitus vidaus kontrolės kriterijus.

IŠVADA: nustatyti vidaus kontrolės trūkumai atliekant inventORIZaciją, vykdamie viešuosius pirkimus rodo, kad vidaus kontrolės sistema ne visose srityse veikia patikimai, todėl ji vertinama kaip patenkinama.

Atkreiptinas dėmesys, kad Bibliotekos administracija, įvertinusi audito ataskaitoje nurodytus dalykus, ėmėsi veiksmų pašalinti nustatytus teisės aktų neatitikimus: perskaičiavo ilgalaikio turto nusidėvėjimą už laikotarpį nuo 2011 m. rugsėjo 23 d. iki 2014 m. gruodžio 31 d. bei raštu²³. informavo, kad, vadovaujantis 7-ojo VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“ 19 p. nuostatomis, atliks koregavimus (klaidų taisymus) sudarant 2015 metų pirmo pusmečio finansines ataskaitas. Taip pat audito metu (2015-04-28) sudarytas bei paskelbtas CVP IS ir savame interneto tinklalapyje 2015 m. viešųjų pirkimų planas.

REKOMENDACIJOS

Atsižvelgdami į ataskaitoje nurodytus dalykus, kurie yra reikšmingi ir turėjo įtakos finansinių bei biudžeto vykdymo ataskaitų duomenų teisingumui bei lėšų ir turto valdymui, rekomenduojame:

1. Apskaitą tvarkyti ir finansinių ataskaitų rinkinį sudaryti vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymu ir VSAFAS bei užtikrinti tinkamą finansinių ataskaitų sudarymą, kurios informacija atskleistų ir parodytų tikrą ir teisingą Įstaigos finansinės būklės, turto, įsipareigojimų ir veiklos rezultatų vaizdą (ataskaitos 1.2., 2.4. p. pastebėjimai).

2. Skaičiuojant ilgalaikio turto tarnavimo laiką, taikant ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ekonominius normatyvus, vadovautis Lietuvos Respublikos finansų ministro patvirtinto 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ 60 punkto reikalavimais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. birželio 10 d. nutarimu Nr.564 (su vėlesniais pakeitimais) Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintomis nuostatomis (ataskaitos 2.1. p. pastebėjimas).

3. Užtikrinti, kad turto ir nuosavybės inventORIZacija būtų atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr.719 „Dėl inventORIZacijos taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) nustatytą tvarką (ataskaitos 2.2. p. pastebėjimas).

4. Viešuosius pirkimus organizuoti ir vykdyti vadovaujantis teisės aktų reikalavimais (ataskaitos 2.3. p. pastebėjimas).

²³Anykščių rajono savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių Viešosios bibliotekos 2015-05-20 raštas Nr.SD-156 „Dėl ilgalaikio turto nusidėvėjimo sumų ištaisymo“.

5. Sustiprinti kontrolės procedūras, kad audito metu nurodytos klaidos ir neatitikimai nesikartotų ateityje.

Informaciją apie pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo planą Kontrolės ir audito tarnybai prašome pateikti per dešimt darbo dienų nuo ataskaitos gavimo.

Ataskaita surašyta 4 egzemplioriais: Anykščių rajono savivaldybės merui, Anykščių rajono savivaldybės administracijos direktorei, Anykščių rajono savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių Viešosios bibliotekos direktoriui ir vienas egzempliorius lieka Kontrolės ir audito tarnybai.

Savivaldybės kontrolierius

Artūras Juozas Lakačauskas

Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji specialistė

Lina Vinciūnienė